

dalje, se gugajo, nesejo lešnik, najdejo sir, so vrači, umrejo od medenjaka, so debele in ohole, preživljajo zimo, gredo spat in nam delijo srečo.

Mišji svet se preko glasbenih zgodb prelevi v resnični svet otroškega doživljanja in sprejemanja življenja na ravni popolne domišljije, skupaj s katero se celotna zvočna magija pravzaprav tudi zgodi. Zagotovo lahko razumemo, da imajo tudi miške svoja življenja, polna tegob, strahov in veselja, otroci pa preko odličnih ritmizacij besednih in melodičnih zvez prepoznavajo glasbeno literaturo kot pripovedni in glasbeni element, s katerim si odstirajo tako pravljичne kakor tudi magične svetove nevidnih izmišljij.

Pri izvedbi so sodelovali še Matic Smolnikar (kitara), Aleš Zorec (različna tolkala), Janez Krevel (kontrabas), Aleksander Živko (klavir), Rok Felicjan (klarinet), Katarina Kozjek (violončelo), Klemen Bračko (viola), Dejan Maleš (harmonika), Lorenzo Contaldo (fagot), Eva Arh (pikolo), za glasbeno produkcijo je poskrbel Matic Smolnikar, tonski mojster pa je bil Metod Komatar, ki je poskrbel tudi za miks in mastering posnetkov. Že omenjena pevka Laura Zafred pa je tudi avtorica glasbe in aranžmajev, igrala je violino in poskrbela za dodane zvočne učinke (žvižgi, črički, pisalni stroj), hkrati pa se podpisuje tudi kot producentka celotne glasbene zgodbe.

Veseli smo lahko, da je tako zanimiv in kvaliteten izdelek zagledal luč sveta in s tem osvetlil otroški svet domišljije, ki zagotovo domuje in snuje *Drobtine iz mišje doline* na vse mogoče načine.

■ MITJA REICHENBERG

VEČ IGRIŠČ, MANJ PARKIRIŠČ.

Maša Ogrizek: *Luka iz bloka: nove dogodivščine iz Koko mesta.*

Ilustriral Miha Hančič.

Dob: Miš, 2022.

Maša Ogrizek: *Luka iz bloka 2: nove dogodivščine iz Koko mesta.*

Ilustriral Miha Hančič.

Dob: Miš, 2023.

Sadovi sodelovanja Maše Ogrizek in Mihe Hančiča se debelijo in množijo že vsaj pet let, kolikor jih je preteklo od izdaje zbirke ilustriranih kratkih zgodb *Koko Dajsa v mestu*. Sledila ji je kartonka *Koko mesto*, zabavna igroknjiga, kmalu zatem pa prva deseterica stripov v zbirki *Luka iz bloka*, ki se ji je letos pridružil še drugi del "novih dogodivščin iz Koko mesta". Že prve Hančičeve ilustracije vsebujejo nekatere stripovske elemente, kot so govorni oblaki in gibalne črte, pa tudi zgodbe same formalno in vsebinsko ustrezajo meram kratkih etap stripovske serije. Na rabo enakomerne forme je prav gotovo vplivala tudi revijalna narava stripov, prvotno objavljenih v *Cicibanu*, šolskemu letu in letnim časom pa sledi tudi zaporedje zgodb v zbirkah.

V središču stripov so štirje glavni junaki, sosedi, sošolci in prijatelji: bober Luka, martinček Amir, medvedka Lili in želvak Oskar. Oblikovani so skladno s stripovsko konvencijo, da se njihova podoba v zgodbah ne spreminja. Pri serialnih stripih je tovrstno ponavljanje skorajda nujno, da so osrednji liki bralcem nemudoma prepoznavni in lahko fokus pripade dogodku v posamični zgodbi. Imajo prepoznavna oblačila in določujoče attribute, pa tudi po karakteristikah ustrezajo tipom v otroški in mladinski literaturi: Luka je frajer z rolko in kulsko frizuro, Amir je nagajiv šaljivec z nogometno žogo, Lili je neko-

liko nerodna in okorna, a ima pri sebi zmeraj sladkarije, Oskar pa je plašen in priden piflar, ki rad bere stripe. Kadar se katera od stalnih lastnosti spremeni, je to vezano na konkreten kontekst, denimo ko si za igro na snegu oblečejo bunde, ali pa je to posebej izpostavljeno kot del vsebine, npr. ko si v zgodbi *Za pusta hrusta* nadenejo kostume.

Avtorski tandem je posebno pozornost pri oblikovanju glavnih junakov namenil njihovi živosti, v kateri se pogosto prepoznamo in se z njihovimi čustvi in mislimi zlahka poistovetimo. Liki jočejo, se jezijo, padajo s skirojev, rolk in koles, snemajo trike s telefoni, igrajo Playstation, se obmetavajo s snežnimi kepami, se tolažijo, hihitajo in krototajo ter sanjajo o slastnih McBedrcih. Tudi sicer je celostna zasnova zbirka ustvarjena z mislijo na začetniške stripovske bralce, saj je zgodbam skupna pripovedna jasnost na verbalnem in likovnem nivoju. Posredni pripovedovalec je omejen na poročanje stila “naslednji dan” ali “dve buški, tri praske in pet modric kasneje”, večina z velikimi tiskanimi črkami izpisanega besedila pa je v dialogih, postavljenih v oblačke klasičnih oblik. Kot je običajno za Hančičeve stripe, je tudi *Luka iz bloka* zvočno močno podkrepljena zbirka, saj kar mrgoli v podobe vključenih medmetov. Njihov likovni zapis je sicer precej enoličen, a tovrstna odločitev hkrati omogoča, da ti ne zvajajo pozornosti od junakov in njihovega delovanja, temveč ga le spremljajo.

Poleg značajskega humorja, ki prihaja do izraza v medsebojnih odnosih in odzivih, se lahko nadejamo številnih besednih iger ter zbadljivih rim, recimo ko medvedka najavi: “*Vpisala se bom na balet,*” goski pa ji hihitaje odgovorita: “*Kdor bo plesal s tabo, bo polpet.*” Medtem vizualni del doda še zabavne situacije, kot so razni padci, prdci in

zardevanja. Tečna ostarela soseda Koko Dajsa je vključena v zgodbe kot kontrast otroški igrivosti in radovednosti, učiteljica štorcklja Špela med poukom guči, pardon, govori, brata zajca pa sta zmeraj pri volji za norčije. Humor v stripih je prilagojen ciljni publikli, a k sreči ni pretirano čistunski, navsezadnje pa bi si tudi po izkušnjah starejših bralcev težko zamislili boljšo popotnico za prve korake vstopa v svet stripa.

Osnovna razporeditev stripovskih strani je šablonska, trem stranem z mrežo okvirčkov sledi sklepna celostranska postavitev, ki jo zamejuje krog. Poleg enovite vizualnosti imajo zgodbe tudi poenoteno strukturo, kjer nastavku, dogodku in zapletu sledi ugoden razplet. Na ustaljeni shemi se nato pojavljajo dinamični poudarki, kjer denimo oblački, predmeti ali liki redno stopajo čez robove okvirčkov ali pa mreža okvirčkov deluje kot ena risba. Tak primer je razporeditev šestih enakomerno velikih okvirčkov na strani, da izgledajo kot okna šestih stanovanj, po dve v vsakem nadstropju, med katerimi poteka igra z vodnimi baloni, kapljice vode pa se ne zmenijo za praznine med okvirčki in špricajo kar po celi strani. Primer z vsebino podkrepljenega vizualnega odmika je recimo k Lili usmerjen miselni oblaček, ki ima namesto običajne verige krogcev srčke, saj medvedka ravno razmišlja o tem, kako je Amirjev brat luštkan. K cilju jasnosti se risba najbolj približa s preišljeno gostoto elementov in njihovim izmenjevanjem. Ko avtorja želita, da je naša pozornost na akciji, liku ali govoru, so ozadja prazna in bledih odtenkov, okolica je le nakazana. Med okvirčki se mestoma pojavijo taki, ki nimajo izrisanih robov in se “izlivajo” v belino strani, ti so prikladni za pomen-ske poudarke. Kadar pa okolje ali stripovska “scenografija” nosi pomembne informacije, je risba gosta, recimo ob

prikazu otroških sob, ki veliko povedo o posameznikovih interesih.

V obeh zbirkah spremljamo junake v sicer vsakdanjih življenjskih situacijah, ki pa jim prinašajo pomembne izkušnje in spoznanja o sebi, okolici in družbi. Zgodba *V slogi je moč* v ospredje postavlja hišna opravila: Oskar pospravlja za seboj in vzorno reciklira, medtem ko mora Luki mama zagroziti s prepovedjo igrišča, če ne pomije posode – tako se mimogrede in s smehom dotaknemo različnih tipov vzgoje ter dolžnosti in navad otrok v drugih družinah. V zgodbi *Sprti prijatelji* nesrečen nesporazum povzroči, da se klapa razdeli in sta užaljeni obe strani hkrati, večkrat, še posebej pa v zgodbi *Med dvema ognjema*, je ošvrknjena tudi stara norma deklških in fantovskih iger – Lili se zdijo špangice, dojenčki in nalepke dolgočasni, a jo hkrati Amir odvrne od igre s prijatelji fanti, češ da “to ni za punce”. Pomemben del njihovih življenj je seveda šola, ki se tukaj zdi vzorno prijetna in izpostavlja, da je vsak v nečem dober, pri čem pa tudi popolnoma neroden. Ta ideja ni nikjer eksplicitno izražena, ampak jo razumljivo odraža dogajanje samo.

Rdeča nit dvajsetih zgodb je pomembnost prijateljstva, s tem pa poleg sila pomembne brezskrbne igre tudi zaupanja in sproščenosti, ki nam dovoljuje, da se brez strahu pokažemo taki, kot smo. *Luka iz bloka* upošteva svojo aktualno publiko in se ji prilagaja tako z obsegom kot videzom, pomembno določenim s ploskovitim digitalnim barvanjem v privlačnih gostih in živih, a skladnih odtenkih. Z idejno zasnovno ter umetniško izvedbo pa tudi obrtniško kakovostjo omogoča, da navdušenci nad stripi v njih najprej in predvsem uživajo, nato pa se k temu ugodju tudi večkrat vrnejo, ne da bi jih ob tem bremenila pretirana didaktičnost.

■ KATJA ŠTESL

GREMO, EN DVA TRI!

Darja Marinšek:

Pozabljiva stonoga.

Ilustracije Hana Stupica. Ljubljana: Mladinska knjiga (Čebelica), 2023.

Letos praznujemo 70 let kulturne zbirke *Čebelica*. Med 478 naslovov slikanic v tej zbirki za najmlajše otroke se je uvrstila tudi slikanica *Pozabljiva stonoga* (Čebelica 472), za katero je besedilo napisala Darja Marinšek, ilustrirala pa Hana Stupica. Slikanica je izšla pod budnim uredniškim očesom sedanje urednice zbirke *Čebelica* Irene Matko Lukan, jezikovno jo je pregledala Andreja Prašnikar, likovno uredila Tanja Komadina in oblikovala Sanja Janša. Slikanico odlikuje močna interakcija med besedilom in ilustracijami, kar je ena izmed lastnosti postmoderne slikanice in je s tem še kako primerna za širok spekter bralcev.

Pravljica pisateljice Darje Marinšek *Pozabljiva stonoga* skupaj s pitoresknimi ilustracijami Hane Stupica najmlajšim bralcem sporoča, da je včasih lahko pozabljivost naravnost očarljiva ... še posebej, če je mamina. To je sodobna pravljica o majhni stonogi, ki se noče zbuditi in bi se najraje skrila pod odejo, da ji ne bi bilo treba iti v vrtec. Ima sto izgovorov, da ne gre,